

9.11.2024 25. helluntain jälkeisen viikon lauantai

Päivän epistola

”Minä Paavali, apostoli, joka en ole saanut virkaani ihmisiltä enkä kenenkään ihmisen välityksellä vaan jonka ovat apostoliksi asettaneet Jeesus Kristus ja Isä Jumala, joka herätti hänet kuolleista, tervehdin Galatian seurakuntia, minä ja kaikki kanssani olevat veljet. Jumalan, meidän Isämme, ja Herran Jeesuksen Kristuksen armo ja rauha teille – Kristuksen, joka uhraisi itsensä meidän syntiemme tähden pelastaakseen meidät nykyisestä pahasta maailmasta, niin kuin oli Jumalan, meidän Isämme tahto. Hänen on kunnia aina ja ikuisesti. Aamen. Olen hämmästynyt, kun te näin pian olette luopumassa hänestä, joka on armossaan kutsunut teidät, ja olette siirtymässä toisenlaiseen evankeliumiin. Mitään toista evankeliumia ei kuitenkaan ole. Jotkut vain hämmentävät teidän ajatuksianne ja koettavat vääristää Kristuksen evankeliumia. Julistipa kuka tahansa teille evankeliumia, joka on vastoin meidän julistamaamme – vaikkapa me itse tai vaikka taivaan enkeli – hän olkoon kirottu. Toistan sen, minkä olen ennenkin sanonut: jos joku julistaa teille evankeliumia, joka on vastoin sitä minkä olette saaneet, hän olkoon kirottu. Yritätkö minä tässä vaikuttaa ihmisiin? Tai kukaties Jumalaan? Pyrinkö olemaan ihmisille mieliksi? Jos vielä pyrkisin miellyttämään ihmisiä, en olisi Kristuksen palvelija.” (Gal. 1: 1 – 10)

Tekstimme on aivan Galatalaiskirjeen alusta. Galatia sijaitsee Vähässä Aasiassa. Tutkijoiden keskuudessa ei ole yksimielisyyttä, mille Galatian alueelle kirje on kirjoitettu. Enemmistö näyttää kannattavan ns. pohjoista teoriaa, silloin vastaanottajat olisivat sellaiset paikat kuin Ankyra, Pessinus ja Tavium. ”Tervehdin Galatian seurakuntia” osoittaa kirjeen olevan tarkoitettu useille seurakunnille. Voi olla, että tervehtiessään näin useita eri seurakuntia, hän pyrki osoittamaan, että vaikka he ovat eri paikoissa, niin he kuuluvat yhteen.

Paavali ei ollut Jeesuksen opetuslapsi eikä kuulunut alkuperäisten apostolien joukkoon. Sen takia esiintyi väitöksiä, ettei hänellä ollut apostolin valtuuksia. Tämän takia Paavali heti alussa toteaa, että hän on oikea apostoli ja hänellä on apostolin valtuudet. Häntä ei kuitenkaan ole kukaan ihminen (toinen apostoli) valtuuttanut tähän tehtävään, vaan hänen valtuutensa tulevat suoraan Jeesukselta Kristukselta ja Isä Jumalalta. Apostolien tekojen kirja kertoo, että Paavalin ohjasi lähetystehtävään Pyhä Henki (Ap.t. 13: 2). Persoonien järjestys lauseessa on mielenkiintoinen, sillä tavallisesti mainitsemme ensin Isän. Todennäköisesti Paavali tässä korostaa persoonien samanlaista arvoa niitä vastaan, jotka esittivät Isän olevan korkeampi. ”Joka herätti hänet kuolleista”, näillä sanoilla Paavali

vahvistaa sen, että Kristuksen uhri oli ehdoton, Hän itse ei herättänyt itseään kuolleista, vaan sen teki Isä Jumala.

Paavali ei tehnyt julistustyötä yksinään. Sen ilmaisee Paavalin tervehdys: ”minä ja kaikki kanssani olevat veljet.”

”Jumalan, meidän Isämme, ja Herran Jeesuksen Kristuksen armo ja rauha teille.” Paavali välittää messiaanisen armon siunauksen, joka tulee sekä Isältä että Pojalta. ”Joka uhraisi itsensä meidän syntiemme tähden pelastaakseen meidät” ilmaisee kirjeen tärkeimmän teeman. Se on Kristuksen suorittama pelastusteko Isän pelastussuunnitelman mukaisesti. Vaikka sanomme, että Jumala antoi ainoan Poikansa, se ei merkitse, että Jeesus Kristus olisi toiminut kuin orja, pakotettuna tekemään jotakin. Jumalana ja vapaana persoonana Hän olisi voinut kieltäytyä. Mutta Hän toimi omasta vapaasta tahdostaan ja ”uhraisi itsensä”.

Vaikka teksti ei mainitse sitä, Paavali korostaa tässä, että Kristus pelasti meidät, ei juutalaisten perinnäissäännöt. ”Pelastaakseen meidät nykyisestä pahasta maailmasta” ei tarkoita, että maailma olisi paha. Se tarkoittaa kaikkea sitä toimintaa, joka suuntautuu Jumalasta poispäin. Osa tutkijoista korostaa sanaa nykyinen ja ymmärtää, että meidän aikamme jälkeen tulee uusi aika, Kristuksen kuolema ja ylösnousemus voittaa synnin ja alkaa messiaaninen aika.

Vielä yksi sana kannattaa huomata. Se on ”Aamen”. Tämä hepreankielinen sana vahvistaa edellä esitetyn asian. Se voitaisiin kääntää sanoilla ”olkoon niin”, ”totisesti” tai ”tapahtukoon niin”. Esitettyään opetuksensa Kristuksen pelastusteosta Paavali sanomalla ”aamen” lopettaa keskustelun. Kaikki on sanottu, tämä on näin, tästä ei mitään voi muuttaa.

Yleensä Paavali kiittää kirjeensä vastaanottajia heidän uskostaan ja toiminnastaan. Nyt tätä kiitosta ei ole. Paavali on hämmästynyt siitä, että galatalaiset ovat luopumassa hänen julistamastaan ainoasta oikeasta evankeliumista johonkin toiseen evankeliumiin. Paavali ei kuvaa tässä jotain loppuun suoritettua asiaa, vaan tapahtumaketjua, jopa voi johtaa luopumiseen. ”Joka on arnessaan kutsunut teidät” tarkoittaa Jumalaa Isää. Arnessaan tarkoittaa Kristuksen palvelutehtävää. Jumalan armo on asia, joka pelastaa meidät, ei juutalaisten tapojen noudattaminen. ”Mitään toista evankeliumia ei ole”, siis ei ole toista ilosanomaa. Tässä ei kumota Raamatussamme olevia evankeliumikirjoituksia, vaan korostetaan niiden yhteistä sanomaa. Paavalin kirjoittaessa näitä rivejä, ei ollut vielä yhtään nykyisistä evankeliumikirjoista vielä kirjoitettu. Kristus pelasti meidät eikä Kristusta voida jakaa

kahtia. ”Jotkut” tarkoittaa niitä juutalaisia, jotka kääntyttyään kristinuskoon edelleen vaativat noudatettavan juutalaisia tapoja, esimerkiksi ympärileikkausta ja sapattimääräyksiä.

”Taivaan enkeli” viittaa juutalaiseen ajatteluun, jossa enkeli esitti lain Moosekselle. Tällainen väärän evankeliumin esittäjä pitää erottaa kirkosta. Käännöksessä käytetty sana kirotta joku ei vastaa todellisuutta. Kreikankielinen sana on anateema, joka tarkoittaa pois luovutettua, syrjään asetettua. Sitten Paavali toteaa, että hän esittää totuuden eikä pyri mielistelemään ketään muuttamalla opetusta, jotta ihmiset kääntyisivät Kirkon jäseniksi. Paavali asettaa itsensä myös mahdollisen erottamisen alaiseksi, jos hän muuttaisi alkuperäistä opetusta. Hän korostaa tässä ehdotonta uskollisuutta alkuperäiselle opetukselle, jota ei mistään syystä saa muuttaa. Paavali ei muuta opetustaan miellyttääkseen ihmisiä.

Päivän evankeliumi

”Kun he seuraavana päivänä tulivat alas vuorelta, oli Jeesusta vastassa suuri ihmisjoukko. Muuan mies huusi väkijoukon keskeltä: ”Opettaja, minä pyydän sinua: tule katsomaan poikaani, ainoa lastani! Paha henki käy vähän väliä häneen kiinni. Hän alkaa yhtäkkiä huutaa, ja henki kouristaa häntä niin että vaahto valuu suusta. Kun henki lopulta jättää hänet, hän on aivan näännyksissä. Pyysin opetuslapsiasi karkottamaan sen, mutta eivät he pystyneet.” Silloin Jeesus sanoi: ”Voi tätä epäuskoista ja kieroutunutta sukupolvea! Kuinka kauan minun vielä on oltava teidän keskuudessanne ja kestettävä teitä? Tuo poikasi tänne.” Vielä pojan tullessakin henki paiskasi hänet maahan ja kouristi häntä. Mutta Jeesus käski ankarin sanoin saastaista henkeä poistumaan, paransi pojan ja antoi hänet isälle takaisin. Kaikki olivat hämmennyksen vallassa, kun näkivät Jumalan voiman ja suuruuden.” (Luuk. 9: 37 - 43a)

Sama teksti löytyy Matteukselta (Matt. 17: 14 – 21) ja Markukselta (Mark. 9: 14 – 29). Ennen tätä kertomusta Jeesus kirkastui vuorella kolmen opetuslapsensa nähden. Luukas on sitonut tämänpäiväisen tekstimme kirkastumisen kokemukseen ja painottaa tässä Jeesuksen armoa. Tekstimme jälkeen Jeesus puhuu tulevasta kohtalostaan. Näin Hän sitoo myös tämän kertomuksen ristien kuolemaan ja osoittaa, että tulevaisuudessa kaikki armo on tuleva ristiltä.

Jeesus ja opetuslapset ”tulivat alas vuorelta”, koettuaan siellä Jumalan läsnäolon, hätää kärsivään maailmaan. Mies kansanjoukosta pyytää Jeesukselta apua. Hänen ainoa lapsensa, poika, on pahan hengen vallassa. Aikana, jolloin sosiaalisia palveluja ja eläkejärjestelmiä ei ollut, vanhempien ainoa apu olivat lapset, erityisesti pojat. Miehellä on kaksi ongelmaa, hänen lapsensa on sairas ja tuo lapsi

on hänen elämänsä turva. Vaikka teksti ei tässä yhteydessä kerro asiasta mitään, niin vastaavissa kohdissa Jeesuksen on käynyt sääli tällaisessa tilanteessa olevia ihmisiä (vrt. (Luuk. 7: 12 – 13; 8: 42)

”Tämä epäuskoinen ja kieroutunut sukupolvi” on vaikea selittää. Opetuslapsilla oli uskoa ja sairaan pojan isällä oli uskoa. Toisaalta voidaan kysyä, oliko isällä ja opetuslapsilla riittävästi uskoa? Tässä voidaan nähdä Jeesuksen asettavan vastakkain kaksi erilaista käsitystä uskollisuudesta: toisaalta on Hänen uskollisuutensa Isää kohtaan ja toisaalta kansan yleinen uskollisuus Jumalalle. On myös mahdollista, että Jeesus tuo esille sen, että vaikka Hän tekee suuria Jumalan armotekoja kansan nähden, niin kansa tervehtii Häntä epäuskolla, joka vie Hänet ristille.

”Kuinka kauan minun vielä on oltava teidän keskuudessanne ja kestettävä teitä?” osoittaa, että Jeesus on halukas menemään kuolemaansa ja palaamaan takaisin Isänsä luo. Hänen vastaanottamansa tehtävä ei ole Hänelle helppo. Jumalan Poikana Hän joutuu kohtaamaan epäuskon Häntä itseään kohtaan.

Jeesuksen pyynnöstä poika tuotiin Hänen luokseen. Nyt Hän osoitti voimansa pahojen henkien yli karkottamalla pahan hengen pojasta. Samalla tavalla kuin Nainin kaupungissa (Luuk. 7: 15) Jeesus antoi lapsen takaisin tämän vanhemmalle. Sairastuttuaan lapsi oli pahan hengen omaisuutta, erossa isästään. Nyt Jeesus palauttaa lapsen isälleen. Luukas ei toista tässä Markuksen selitystä, että ”tätä lajia ei saa lähtemään muulla kuin rukouksella ja paastolla” (Mark. 9: 29).

”Kaikki olivat hämmästyksen vallassa, kun näkivät Jumalan voiman ja suuruuden” ei viittaa vain tähän tapahtumaan, vaan se on Luukkaan yleistys kansan reaktiosta kaikista niistä ihmeistä, mitä Jeesus oli tehnyt aloitettuaan julkisen toimintansa (Luuk. 4: 16 alkaen). Niitä on katsottava ristiinnaulitsemisen näkökulmasta.

Pojan käytös muistuttaa epilepsiaa. Emme kuitenkaan tiedä, oliko kyse epilepsiasta. Juutalaisessa ajattelussa tällaista käytöstä pidettiin pahan hengen aiheuttamana. Näin siitä kirjoitti myös Luukas: ”Jeesus käski ankarin sanoin saastaista henkeä poistumaan, paransi pojan.”